

Agentschap Jongerenwelzijn

Voorzieningenbeleid
Koning Albert II-laan, 35, bus 32
1030 Brussel
T 02 553 31 70
F 02 553 31 85
www.jongerenwelzijn.be

Geïnteresseerde initiatiefnemers

Uw bericht van	Uw kenmerk	Ons kenmerk IVA/JWZ	Bijlagen
Vragen naar/e-mail Sharon Van Audenhove/Bram Antheunis Sharon.vanaudenhove@jongerenwelzijn.be/bram.antheunis@jongerenwelzijn.be		Telefoonnummer	Datum 20/03/2019

Betreft: Uitbreidingsbeleid: innovatieve woonvormen voor slachtoffers van mensenhandel.

1. Oproep innovatieve woonvormen voor slachtoffers van mensenhandel

1.1. Aanleiding en beleidskader oproep innovatieve woonvormen

Met voorliggende rondzendbrief willen we u informeren over de inhoudelijke en praktische modaliteiten voor de kandidaatstelling voor de organisatie van innovatieve woon- en begeleidingsvormen voor slachtoffers van mensenhandel.

In 2016 werd een eerste 'actieplan voor een betere bescherming van slachtoffers en een strakkere aanpak van tienerpooiers' opgesteld, nadat aan Child Focus was gevraagd om de problematiek in kaart te brengen. Het actieplan trekt de aanbevelingen van Child Focus door naar duidelijke acties op 4 domeinen, de 4 P's: preventie (prevention), bescherming (protection), vervolging (prosecution) en samenwerking (partnership).

In het najaar van 2018 werd dit actieplan geëvalueerd en geactualiseerd, wat heeft geleid tot een bijgestuurd actieplan. Centraal in deze actualisering staan de verduidelijking en versterking van de opdrachten van de verschillende partners, en de manier waarop deze partners beter samen kunnen werken op de 4 domeinen. Bovendien werd in de actualisering de nadruk gelegd op de inbedding in de ruimere thematiek mensenhandel. De doelgroep waar deze oproep zich op richt, is daarom niet uitsluitend slachtoffers van tienerpooiers, maar ook minderjarigen die vanuit een internationale trafiek in de prostitutie of andere vormen van seksuele uitbuiting terechtkomen. We verwijzen hiervoor naar het Actieplan Strijd tegen Mensenhandel 2015-2019, dat door de Federale Overheidsdienst Justitie gelanceerd werd. Recent werd aan dit actieplan een addendum toegevoegd dat specifiek ingaat op minderjarige slachtoffers van mensenhandel, en de link legt met

het Vlaams actieplan. Het Actieplan en het addendum met betrekking tot minderjarige slachtoffers van mensenhandel zijn terug te vinden op <http://www.dsb-spc.be>.

1.2. Focus op gepaste begeleiding en verblijf van slachtoffers van mensenhandel.

De problematiek van slachtoffers van mensenhandel is bijzonder complex en vraagt een vernieuwende en duidelijke aanpak op elk van de 4 domeinen, waar een zorgzame en veilige opvang en begeleiding een onderdeel van is.

Er is sinds het 'actieplan voor een betere bescherming van slachtoffers en een strakkere aanpak van tienerpooiers' voorzien in bijkomend beveiligde opvang op maat van de slachtoffers van seksuele uitbuiting, in de eerste plaats voor slachtoffers van tienerpooiers, zowel in de gemeenschapsinstellingen als het private aanbod. Daarnaast kan een beroep gedaan worden op een bijkomend aanbod intensieve contextbegeleiding en onthemingstrajecten. Deze beveiligende, maar vooral veilige begeleiding moet voldoende ruimte en rust creëren zodat de meisjes de banden met hun destructieve netwerk door kunnen knippen.

De realiteit toont echter dat de complexiteit van deze problematiek en de diversiteit van de noden niet gevat kunnen worden in dit beveiligende aanbod alleen.

Experten en slachtoffers geven aan nood te hebben aan een kleinschalige opvang in een huiselijke context waar geborgenheid en veiligheid centraal staan. Voorlopig beschikken we hiervoor enkel over een beperkt projectmatig aanbod.

Daarom willen we deze leemte verder ondervangen door in te zetten op bijkomend veilig en aangepast aanbod voor deze doelgroep.

1.2.1. Inhoudelijke en structurele profilering

Met deze oproep willen we in de jeugdhulp inzetten op de ontwikkeling van een kleinschalig innovatief aanbod voor jongvolwassenen (16-25 jaar) slachtoffers van mensenhandel. Met deze rondzendbrief beogen we in eerste instantie volgende vormen van mensenhandel:

- slachtoffers van tienerpooiers;
- jongvolwassenen die slachtoffer zijn van internationale mensenhandel met seksuele uitbuiting.

Deze oproep geeft mee uitvoering aan actie 2.1 van het geactualiseerde actieplan:

Actie 2.1: Het aanbod wordt in een afgestemd hulpprogramma ondergebracht zodat de verschillende aspecten in het complexe hulpverleningstraject, opgenomen in het kwaliteitskader, op maat en gecoördineerd in een ketenaanpak wordt ingezet. In de uitbouw van het hulpprogramma evalueren het huidige aanbod, definiëren de leemten en voorzien in een bijkomend aanbod dat hieraan remedieert. We hebben hierbij ook aandacht voor andere vormen van seksuele uitbuiting bij minderjarigen.

Een werkgroep binnen de Vlaamse stuurgroep Tienerpooiers analyseerde het Nederlandse kwaliteitskader 'Aanpak van loverboy/mensenhandelproblematiek in de zorg voor jeugd', opgesteld door de Commissie Aanpak meisjesslachtoffers loverboys/mensenhandel in de zorg voor jeugd

(Commissie Azough),¹ Dit kwaliteitskader levert een bijdrage aan de optimalisering van de opvang van en hulp aan minderjarige slachtoffers van seksuele uitbuiting en mensenhandel. Het Nederlandse model maakt een opsplitsing in basale, algemene en specifieke kernelementen. Met de werkgroep werden deze verschillende kernelementen vertaald naar 15 uitgangspunten waar elke vorm van aanbod voor deze doelgroep minimaal aandacht moet voor hebben.

- Homogene groepssamenstelling
- Genderspecifieke aanpak.
- Nauwe samenwerking met politie en justitie.
- Inbedding in een breder hulpprogramma.
- (Opbouw van) expertise van medewerkers inzake de doelgroep, de problematiek en de aanpak.
- Inzetten op veiligheid.
- Positief pedagogisch klimaat.
- Inzetten op vertrouwelijke relatie.
- Gestructureerd voorspelbaar aanbod.
- Betrekken van ouders of andere belangrijke contextfiguren.
- Aandacht voor onderwijs (of tewerkstelling).
- Inzet op overgang naar volwassenheid (cfr. Actieplan jongvolwassenen).
- Aandacht voor (acute) medische zorg.
- Aandacht voor trauma begeleiding.
- Aandacht binnen het begeleidingsaanbod voor thema relaties, seksualiteit en intimiteit.

We verwachten dat de geïnteresseerde initiatiefnemer in de uitwerking van de aanvraag aandacht heeft voor deze uitgangspunten. In het eerder vernoemde Azough-model worden praktische handvatten aangereikt die hierin ondersteunend kunnen zijn.

Het spreekt voor zich dat dergelijke initiatieven van verblijf, waarin veiligheid (door bijvoorbeeld het verblijf te organiseren op een discreet adres) en geborgenheid centraal staat, ingebed moeten zijn in de ketenaanpak die we omschrijven als een *hulpprogramma* samen met alle partners. De meerwaarde van een gecoördineerd hulpprogramma is dat diverse vormen van hulp(aanbod) en expertise goed op elkaar zijn afgestemd en inzetbaar zijn op maat van de slachtoffers.

We verwachten dat de opvolging, begeleiding en ondersteuning van slachtoffers van mensenhandel multidisciplinair zijn. Intersectorale *samenwerking en netwerking* zijn ook hier de leidende principes van de zorg. We zetten in op een versterkte samenwerking, waarbij we de expertise en verantwoordelijkheden van verschillende actoren benoemen en functioneel en afgestemd samenbrengen om kwaliteitsvolle ondersteuning op maat van de jongvolwassene te realiseren. We verwachten dat geïnteresseerde initiatiefnemers de expertise, zowel vanuit het perspectief mensenhandel als vanuit de jeugdhulp, samenbrengen in een meer gemeenschappelijke aanpak, waarbij er ook aandacht is voor juridische bijstand. Hierbij verwijzen we ook naar de ministeriële omzendbrief 'gezamenlijke aanpak tienerpoolerproblematiek' van 18 februari 2019², gelet op het belang van de opvolging en de ondersteuning van het Juridisch-administratieve luik.

Een doorgedreven samenwerking tussen de verschillende actoren is essentieel, waarbij de diverse expertises functioneel samengebracht worden om op de diverse problematieken een kwaliteitsvol

¹ <https://www.nji.nl/nl/Kwaliteitskader-voor-jeugdhulporganisaties-die-gespecialiseerde-opvang-en-hulp-bieden-pdf>

² www.jeugdhulp.be

en duurzaam antwoord te kunnen bieden. Hierbij moeten de mogelijkheden die de verschillende partners aan kunnen bieden duidelijk omschreven en gekend zijn, zodat een correcte doorverwijzing en een samenwerking in functie van de slachtoffers vlot kan verlopen.

Dit innovatief te ontwikkelen aanbod heeft, naast de reeds genoemde zaken, bovendien aandacht voor specifieke elementen die samenhangen met een veilige en zorgzame opvang. Hierbij verwachten we dat er stilgestaan wordt bij het aanbod van dagbesteding en onderwijs, en eventuele linken met onthemingsmogelijkheden. Net omwille van de sterke invloed van de ouders op hun slachtoffers, stimuleren we geïnteresseerde initiatiefnemers om na te denken over manieren om dit nieuwe aanbod op een anoniem adres of op een afgeschermd locatie te huisvesten, en stil te staan bij de mogelijkheden om het contact tussen slachtoffers en ouders te verhinderen.

Spreiding

In de mate van het mogelijke kiezen we voor een spreiding van de innovatieve woon- en begeleidingsvormen over Vlaanderen. De kwaliteit van de aanvraag, die beoordeeld zal worden op basis van inhoudelijke criteria (cf. infra), primeert.

Financiering van de innovatieve woon- en begeleidingsvormen

We beogen 25 modules binnen een innovatieve woon- en begeleidingsvorm te realiseren. Voor de kostprijs baseren we ons op de subsidiënormen voor CBAW middenintensiteit zoals opgenomen in het erkennings- en subsidiëringsbesluit van Jongerenwelzijn³. Omwille van de specificiteit van de problematiek, en de verwachtingen die in deze oproep beschreven worden, stimuleren we, voor wat door Jongerenwelzijn erkende organisaties betreft, geïnteresseerde initiatiefnemers om hun aanvraag tot uitbreiding te koppelen aan (een ombouw van) een beperkt gedeelte van al erkende capaciteit (vb. ondersteunende begeleiding) zodat voldoende veiligheid, zorg en begeleiding in deze innovatieve woonvormen gegarandeerd kan worden.

Gezien de focus op kleinschalige opvang in een huiselijke context waar geborgenheid en veiligheid centraal staan, zal de aanvraag moeten resulteren in een aanbod dat maximaal 5 slachtoffers opvangt en begeleidt.

De subsidie wordt in een eerste fase en voor een periode van minimaal 2 jaar projectmatig toegekend. Dit creëert de mogelijkheid om meer praktijkervaring op te doen die de basis zal vormen voor de inhoudelijke contouren van een legistische verankering. We benadrukken dat het budget, ondanks de projectmatige financiering, recurrent beschikbaar is.

2. Kandidaatstelling en besluitvorming

U dient uw aanvraag ten laatste op vrijdag 31 mei 2019 bij Jongerenwelzijn in, zowel per e-mail aan voorzieningenbeleid@jongerenwelzijn.be als per aangetekende brief met ontvangstmelding (poststempel geldt als bewijs). U gebruikt hiervoor het standaardformulier dat u vanaf 15 april 2019 op www.jeugdhulp.be terugvindt. We benadrukken dat er, met uitzondering van het IROJ-verslag, bij de dossierbehandeling en de besluitvorming enkel rekening gehouden wordt met de inhoud van het standaardformulier en niet met bijlagen en andere (ondersteunende) documenten.

Enkel aanvragen die met het standaardformulier ingediend worden, komen in aanmerking.

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de bijzondere jeugdbijstand

Jongerenwelzijn bezorgt alle dossiers aan het IROJ van het/de werkgebied(en) waar het beoogde aanbod gerealiseerd wordt. We verwachten dat het IROJ een uitspraak doet over elk individueel dossier en vanuit zijn deskundigheid en expertise nagaat of de geïnteresseerde initiatiefnemer relevante ervaring heeft met de beoogde doelgroep en of de aanvraag zich effectief inbedt in een ruimer partnerschap.

Het IROJ bezorgt zijn advies uiterlijk op 1 juli 2019 aan Jongerenwelzijn.

Ten laatste op 15 juli 2019 ontvangen de geïnteresseerde initiatiefnemers een gemotiveerde beslissing over hun aanvraag, op basis van in punt 3 opgesomde beoordelingscriteria.

3. Beoordelingscriteria

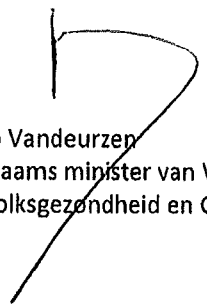
Alle dossiers zullen beoordeeld worden op basis van de volgende criteria:

- De inhoudelijke invulling en concretisering van het aanbod:
 - De mate van concreetheid van de werkzame factoren die het aanbod van de geïnteresseerde initiatiefnemer mee onderschrijven (10 punten).
 - De mate waarin het aanbod en de beoogde aanpak van de slachtoffers van mensenhandel aandacht heeft voor de uitgangspunten, gebaseerd op het Nederlandse Azough-model (20 punten).
- De mate waarin de aanvraag tegemoet komt aan de omschreven doelgroep (10 punten).
- Het verslag van het IROJ (20 punten). We verwachten dat het IROJ in zijn verslag minimaal uitspraak doet over:
 - De relevante ervaring met de beoogde doelgroep;
 - De mate van concreetheid van samenwerkingsverbanden en netwerken van actoren met wie samengewerkt wordt en hun expertise met de beoogde doelgroep;

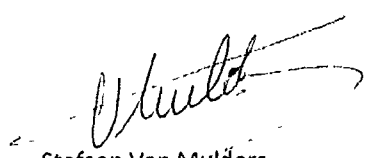
Op basis van bovenstaande punten wordt een rangorde van de kandidaturen gemaakt, ongeacht de regio. Initiatieven die op meer dan 1 criterium onvoldoende scores, worden uit de rangorde geweerd. De hoogstgeplaatste initiatieven worden, tot uitputting van de toe te kennen capaciteit, geselecteerd.

We danken u voor uw engagement dat bijdraagt aan een betere jeugdhulp en wensen u alle succes met uw aanvraag.

Met vriendelijke groeten,

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Stefaan Van Mulders
Administrateur-generaal
Jongerenwelzijn